

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 21. europaudvalgsmøde

Mødedato: fredag den 21. april 2023

Tidspunkt: kl. 09.00

Sted: vær. 2-133

Dagsorden

Den 20. april 2023

1. Rådsmøde nr. 3944 (udenrigsanliggender) den 24. april 2023
Forelæggelse ved udenrigsministeren
EUU alm. del (20222) – Bilag 399 (kommenteret dagsorden)
- L 2. Orientering ved Anne Sophie Callesen om arbejdet med EU-reformgruppens anbefalinger
EU-note (20222) – E 18 (EU-note om status for arbejdet med procedureberetning)
EUU alm. del (20211) – Bilag 728 (udkast til beretning)
- FO 3. Ændring af bilag XVII til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH) for så vidt angår syntetiske polymermikropartikler ("mikroplast") (komitésag)
Forelæggelse ved miljøministeren
– *Tidlig forelæggelse*
EUU alm. del (20222) – Bilag 414 (revideret samlenotat)
EUU alm. del (20222) – Bilag 399 (kommenteret dagsorden)
EUU alm. del (20222) – Bilag 386 (notat om komitésag)
- FO 4. Rådsmøde nr. 3945 (landbrug og fiskeri) den 24.-25. april 2023
Forelæggelse ved ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri
EUU alm. del (20222) – Bilag 399 (kommenteret dagsorden)
- UDG 5. Rådsmøde nr. 3946 (udenrigsanliggender – udvikling) den 4. maj 2023
Forelægges på Europaudvalgets møde den 28. april 2023

- FO 6. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om horisontale cybersikkerhedskrav til produkter med digitale elementer og om ændring af forordning (EU) 2019/1020
Forelæggelse ved ministeren for digitalisering og ligestilling
– *Tidlig forelæggelse*
KOM (2022) 0454
KOM (2022) 0454 – Bilag 3 (samlenotat side 2)
EUU alm. del (20222) – Bilag 399 (kommenteret dagsorden)
KOM (2022) 0454 – Bilag 4 (opfølgning på teknisk gennemgang 12/4-23)
EUU alm. del (20222) – Bilag 81 (udvalgsmødereferat side 82, senest behandlet i EUU 25/11-22)
- FO 7. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om foranstaltninger til sikring af et højt niveau af interoperabilitet i den offentlige sektor i hele Unionen
Forelæggelse ved ministeren for digitalisering og ligestilling
– *Tidlig forelæggelse*
KOM (2022) 0720
KOM (2022) 0720 – Bilag 2 (samlenotat side 23)
EUU alm. del (20222) – Bilag 399 (kommenteret dagsorden)
- L 8. Beslutning om brev til Kommissionen vedr. PFAS-stoffer
EUU alm. del (20222) – Bilag 413 (udkast til brev)
- L 9. Henvi sning af prioriterede sager til behandling i fagudvalg:
- a) Europæisk retsakt om kritisk vigtige råstoffer
KOM (2023) 0165 og KOM (2023) 0160
 - b) Reform af EU's elmarked
KOM (2023) 0148 og KOM (2023) 0147
 - c) En europæisk brintbank
KOM (2023) 0156
- L 10. Eventuelt

Der vedlægges foreløbige oversigter over de under punkt 1 og 4 nævnte møder.

21. europaudvalgsmøde 21/4 2023

Praktiske oplysninger:

Hvor intet andet er angivet, afholdes Europaudvalgets ordinære møder for åbne døre. Tilmelding for tilhørere skal ske *senest kl. 12.00 dagen inden mødet* ved Europaudvalgets sekretariat (europaudvalget@ft.dk; tlf. +45 33 37 36 10). Der vil være pladsbegrænsning.

Anvendte forkortelser:

FF =Forventet forhandlingsoplæg
FO =Forhandlingsoplæg
FL =Forventet lukket behandling
L =Lukket behandling

Rådsmøde nr. 3944 (udenrigsanliggender) den 24. april 2023

1. Ruslands aggression mod Ukraine
 - *Politisk drøftelse*
Rådsmøde 3944 – Bilag 1 (samlenotat side 2)
2. EU's handlingsplan for de geopolitiske konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine
 - *Politisk drøftelse*
Rådsmøde 3944 – Bilag 1 (samlenotat side 4)
3. Eventuelt
4. Siden sidst
 - a) Tidlig orientering om kommende FO om WTO-reform
 - b) Orientering forud for dom fra EU-Domstolen: Sag C-718/21, L.G. (sag om retsstatsprincippet)
EUU alm. del (20211) – Bilag 435 (notat om afgivelse af indlæg)

Alle dagsordenspunkterne hører under Udenrigsministeriets ressort

Rådsmøde nr. 3945 (landbrug og fiskeri) den 25. april 2023

1. Rådskonklusioner om bioøkonomiens muligheder i lyset af de nuværende udfordringer med særlig fokus på landdistrikter
 - *Vedtagelse af rådskonklusioner*
 - Rådsmøde 3945 – Bilag 1 (samlenotat side 2)
 - EUU alm. del (20222) – Bilag 200 (udvalgsmødereferat side 338, senest behandlet i EUU 27/1-23)
2. Strategiske planer under den fælles landbrugspolitik
 - *Udveksling af synspunkter*
 - KOM (2020) 0846
 - Rådsmøde 3945 – Bilag 1 (samlenotat side 4)
 - EUU alm. del (20222) – Bilag 128 (udvalgsmødereferat side 252, senest behandlet i EUU 9/12-22)
3. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastlæggelse af en EU-certificeringsramme for kulstoffjernelse
 - *Udveksling af synspunkter*
 - KOM (2022) 0672
 - Rådsmøde 3945 – Bilag 1 (samlenotat side 7)
 - EUU alm. del (20222) – Bilag 343 (udvalgsmødereferat side 457, senest behandlet i EUU 3/3-23)
- FO 4. Kommissionens forslag til ændring af Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) nr. 1217/2009 for så vidt angår omdannelsen af Informationsnettet for Landøkonomisk Bogføring til et informationsnet om landbrugsbedrifters bæredygtighed
 - *Sagen er ikke på dagsordenen til rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 25. april 2023, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde*
 - KOM (2022) 0296
 - Rådsmøde 3945 – Bilag 1 (samlenotat side 18)
5. Markedssituationen for landbrugsvarer
 - *Information fra Kommissionen/ udveksling af synspunkter*
 - Rådsmøde 3945 – Bilag 2 (supplerende samlenotat)
 - EUU alm. del (20222) – Bilag 408 (udvalgsmødereferat side 557, senest behandlet i EUU 17/3-23)
6. Eventuelt
7. Siden sidst

Dagsordenspunkt 1, 2, 4 og 5 hører under Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris ressort. Dagsordenspunkt 3 hører under Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris ressort.

Europaudvalget

Referat af 21. europaudvalgsmøde

Dato: fredag den 21. april 2023

Tidspunkt: kl. 09.00

Sted: vær. 2-133

Til stede: Niels Flemming Hansen (KF), formand, Henrik Møller (S), Kim Valentin (V), Erling Bonnesen (V), Karin Liltorp (M), Jens Henrik Thulesen Dahl (DD), Alexander Ryle (LA), Alex Ahrendtsen (DF), Marianne Bigum (SF), Søren Søndergaard (EL), Sofie Carsten Nielsen (RV) og Theresa Scavenius (ALT).

Desuden deltog: Udenrigsminister Lars Løkke Rasmussen, miljøminister Magnus Heunicke, digitaliserings- og ligestillingsminister Marie Bjerre og minister for fødevarer, landbrug og fiskeri Jacob Jensen.

Henrik Møller fungerede som formand under punkt 6 og 7.

Punkt 1. Rådsmøde nr. 3944 (udenrigsanliggender) den 24. april 2023

EUU alm. del (20222) – Bilag 399 (kommenteret dagsorden)

Udenrigsministeren: Alle punkter forelægges til orientering.

1. Ruslands aggression mod Ukraine

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3944 – Bilag 1 (samlenotat side 2)

Udenrigsministeren: Ruslands krig i Ukraine er som vanligt på dagsordenen på det kommende rådsmøde. Jeg forventer ikke en drøftelse præget af stor uenighed, eller hvor større beslutninger skal træffes. Men det er vigtigt signal om, at Ukraine fortsat står højt på Rådets dagsorden. Jeg forventer bl.a. fokus på EU's militære støtte, sanktioner, retsforfølgelse og den ukrainske fredsformel. Ukraines udenrigsminister, Dmytro Kuleba, vil også denne gang indledningsvis deltage virtuelt.

I forhold til den militære støtte forventer jeg en status over EU's militære træningsmission til støtte for Ukraine. En mission som Danmark fra starten har støttet, og som vi for nylig har tilmeldt en række konkrete træningsindsatser. Hertil forventes også en status over EU's beslutning om at allokere 2 mia. euro fra den europæiske fredsfacilitet (EPF) til ammunitionsdonationer og -indkøb til Ukraine.

Danmark har sammen med flere medlemsstater presset på for nye sanktioner, herunder også mod Belarus. Det er samtidig vigtigt, at de eksisterende sanktioner sikres størst mulig effekt. Det vil sige,

at de implementeres korrekt, og at vi formår at imødegå russiske forsøg på sanktionsomgåelse. Jeg forventer, at flere lande vil rejse dette under drøftelsen.

Endelig forventes også retsforfølgelse og den ukrainske fredsformel berørt. De seneste retsforfølgelsesskridt ved Den Internationale Straffedomstol (ICC) med arrestordren mod Vladimir Putin og Maria Lvova-Belova er vigtige skridt og et stærkt signal. Samtidigt fortsætter overvejelserne omkring oprettelsen af et særtribunal. I forhold til den ukrainske fredsformel er der overordnet opbakning fra medlemsstaterne. Men jeg forventer, vi bl.a. kommer til at drøfte, hvordan EU bedst understøtter den fremadrettede proces med at sikre bred international opbakning.

Theresa Scavenius: Jeg vil gerne stille nogle spørgsmål, men jeg er usikker på, om det kræver, at mødet bliver lukket.

Formanden: Du er velkommen til at rådføre dig med sekretariatet.

Theresa Scavenius: Tak. Under alle omstændigheder vil jeg sige, at det er vigtigt at støtte den linje, der har fokus på sanktioner og militær indsats – det gør Alternativet også. Det er et vigtigt ben for Europa. Men jeg er interesseret i at høre, om man også i europæisk regi står på andre mere diplomatiske ben, hvor man forsøger at finde fredsløsninger i stedet for sanktioner og militære løsninger?

Udenrigsministeren: Vi har fra europæisk side udfoldet andre bestræbelser end sanktionssporet, militær støtte osv. Helt generelt engagerer vi os jo i præsidentens fredsformel, men hvis Theresa Scavenius spørger, om vi parallelt med at yde militær støtte Ukraine rækker ud til Rusland eller andre for at prøve at forhandle fred, så kan jeg med sikkerhed sige: Det gør vi ikke. Dette handler helt grundlæggende om at sørge for at bringe Ukraine i en situation, hvor de kan slå fjenden tilbage.

Man kan jo håbe, at der på et tidspunkt kommer en situation på slagmarken, hvor ukrainerne selv vurderer, at der er afsæt for at flytte sagen til et andet spor. Men vores tilgang er, at sporet defineres af dem. Der er ingen parallelle aktiviteter. Det handler om at give dem robusthed til at kunne forsvare sig. Det handler om at svække Rusland, hvilket sanktionerne skal bidrage til, og det er et hundrede procent det spor, vi er i. Det er derfor, vi vedvarende arbejder for at forstærke sanktionerne og nu også har tænkt os at læne os kraftigere ind i arbejdet om, hvordan man sikrer sanktionsoverholdelse, lukker smuthuller og sikrer sig, at der er level playing field, det vil sige, at alle implementeres ensartet – i virkeligheden er det også en erhvervspolitisk overvejelse.

Søren Søndergaard: Der er tre overordnede elementer, når det kommer til at forsvare Ukraines ret til selvbestemmelse. For det første er der den konkrete støtte med våben. For det andet sanktioner mod Rusland. Og for det tredje at mobilisere verdensoffentligheden. Alle tre elementer skal være på plads for, at konflikten kan vindes.

Man kan diskutere det ene og det andet, men det er rimelig klart, hvad der foregår med det første element. Med de to andre er der dog spørgsmål, som trænger sig på, jo længere tiden går. Hvordan virker sanktionerne mod Rusland egentlig? Hvad er næste skridt? Man kan stadig undre sig over, hvor meget samhandel der faktisk foregår med Rusland, hvis perspektivet er at isolere dem fra al samhandel. Er det det, der er perspektivet?

Jeg må desuden indrømme, at jeg ud fra dette dokument ikke bliver meget klogere på, hvordan man helt konkret vil adressere spørgsmålet om at mobilisere verdensoffentligheden. Der

er kun to punkter på dagsordenen for rådsmødet, og begge handler om Rusland. Jeg tror heller ikke, at man adresserer det ved at købe flere fødevarer, som vi kan putte i de danske biler. Hvad skal vi helt konkret gøre? Der bliver nævnt en handlingsplan under punkt 2, men hvad den går ud på, er ikke særlig velbeskrevet. Der står, at vi skal række ud til nogle lande, heriblandt lande i Latinamerika. Herfra har vi hørt Brasiliens præsident, Lula da Silvas, fuldstændig fejlagtige fremlæggelse af konflikten i Rusland, men den afspejler nok meget godt holdningen i Latinamerika: Hvad rager det os? De har lavet så mange ulykker hos os, så det må de selv rode med.

Derfor kræver det en ekstraordinær indsats. Og hvori ligger den ekstraordinære indsats?

Udenrigsministeren: Det er en udmærket metodisk opstilling af de tre elementer, som skal være på plads: humanitær og militær støtte, sanktioner og verdensopbakning.

Hvad angår sanktionerne: De virker. Man kan hente sin information om dem fra forskellige steder, det har jeg ikke helt føling med, men den russiske økonomi er svækket af sanktionerne. Klare tal viser, at mange vestlige investeringer har forladt Rusland. Beklageligvis stiger olieprisen i øjeblikket på grund af nogle OPEC-beslutninger (Organization of the Petroleum Exporting Countries), hvilket trækker i den anden retning for russisk økonomi, men den er svækket.

Det handler om hele tiden at se efter nye sanktioner. Vi skal begynde at folde det ud, og det er derfor, man har anlagt Belarusperspektivet. Og man skal prøve at forhindre sanktionsomgåelse. Hvis man nærstuderer handelstallene, kan man se nogle af de bilaterale handelsmønstre flytte sig. Det er ligesom med vand: Det finder de ledige veje.

Det kommer vi ikke til at træffe beslutninger om på mandag, men det er under alle omstændigheder den forstærkede danske tilgang, det skylder vi både ukrainerne og vores erhvervsliv. Hvis man skal sige det lidt firkantet, er Danmark et land, der plejer at sige, hvad vi gør, og gøre, hvad vi siger. Og vi går op i compliance. Igen: Hvis man kigger på tallene og laver analyser af landene, er der nuancer i tingene. Vi skal kigge på sanktionsomgåelse og på level playing field, dvs. ordentlig efterlevelse hele vejen rundt.

Hvad angår outreach: Der er flere ting i det. Det overordnede fokus er på Afrika, Latinamerika og vores nærområder. Det matcher den diskussion, vi har herhjemme om, at vi ikke kan nøjes med at prædike, hvis vi skal kunne imødegå dette narrativ. Jo, der er et element af oplysning, men der er også behov for engagement. Vi skal fastholde EU's engagement og støtte i disse lande, også selv om vi skruer op for vores støtte til Ukraine. Og det er jo faktisk lykkedes.

Der er en pilotanalyse af lande i gang. Jeg kan desværre ikke blive for specifik i dette forum, men det handler om at udfinde lande at gå i et tættere samspil med via handelspolitik, energisamarbejde, strategiske højniveaubesøg, infrastrukturstøtte. Altså en holistisk, målrettet tilgang.

Theresa Scavenius: Hele området er meget konkret, men materialet er meget tyndt, så det er svært for os at forholde os til det på dette niveau. Som jeg har efterspurgt tidligere, handler det om at få en mere grundig analyse af, hvad der egentlig foregår både på slagmarken og økonomisk. Hvad er konsekvenserne, og hvilke risici står vi over for? Vi bliver fra EU's side nødt til at kigge på de forskellige scenarier. Scenarie et er selvfølgelig, at vi slår Rusland tilbage på slagmarken. Men hvis det ikke kan lade sig gøre, må man jo forholde sig til tidsperspektivet.

Analysen viser, at verden er mere splittet i forhold til spørgsmålet om Ukraine, end vi har det med at antage i Danmark. EU er nødt til at kigge på nogle diplomatiske linjer, og om der kan

være andre måder at få afsluttet krigen på. Det må være i alles interesse, både ud fra et handelspolitisk, geopolitisk, fødevare- og sikkerhedsmæssigt perspektiv.

Udenrigsministeren: Det anerkender jeg fuldstændig. Jeg vil bare sige, at Ukraine er i krig med Rusland, og vi står et hundrede procent bag Ukraine. Et åbent Europaudvalg er heller ikke det rigtige sted at sidde og have strategiske overvejelser om forskellige scenarier og hvad nu hvis. Der findes andre fora, dels Udenrigspolitisk Nævn, dels andre fortrolige rum, som har været tilvejebragt gennem tiden.

Vi sidder i et åbent rum, og linjen er et hundrede procent klar: Der føres en ulovlig angrebskrig mod Ukraine i strid med grundlæggende folkeret. Det destabiliserer situationen i Europa, og det kommer til at være hos os i generationer frem på den rigtig dårlige måde, medmindre det ender rigtigt. Og den rigtige måde er, at aggressor ingen gevinst får. Det er derfor, vi støtter Ukraine. Det er tilgangen.

Jeg forstår fint ambitionen om at komme nedenunder det og gøre status over alle dimensionerne, herunder hvordan sanktionerne virker. Det medvirker vi også gerne til. Andre ministre er dog mere relevante end mig i den forbindelse. Vi stiller også gerne op til det de steder, hvor det er rigtigt at have den diskussion, men det er ikke til et åbent, transmitteret europaudvalgsmøde.

Søren Søndergaard: Det er jeg fuldstændig enig med ministeren i. Vores problem er bare, at der om få dage finder et rådsmøde sted, hvor ministeren skal sige et eller andet. Og vi er sådan set samlet her for at blive orienteret om, hvad ministeren vil sige, og eventuelt gøre indsigelser eller komme med forslag. Og det er jo svært. Det er mest for at forklare, hvorfor disse ting kommer op. Efterfølgende må vi jo så prøve at finde ud af, hvordan vi kan løse problemet.

Theresa Scavenius: Jeg er opmærksom på problematikken, og det var derfor, at jeg overvejede, om vi skulle have lukket mødet. Der er jo meget relevant. Alternativets udfordring er, at vi ikke sidder i Udenrigspolitisk Nævn, så måske kunne vi en gang imellem få lov til at deltage som observatører, netop fordi vi gerne vil deltage i de relevante debatter.

Udenrigsministeren: Hvad angår min egen deltagelse på mandag, vil jeg forfølge det spor, jeg har lagt frem i dag. Jeg vil ikke foreslå alternative spor med bredere overvejelser om, hvorvidt krigen kunne håndteres på en anden måde.

Jeg forstår ønsket om at deltage som observatør, men kan jo ikke honorere det, da det vedrører Folketingets indre liv, valggrupper osv.

2. EU's handlingsplan for de geopolitiske konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3944 – Bilag 1 (sammenotat side 4)

Udenrigsministeren: De geopolitiske konsekvenser gælder bl.a. voksende fødevareusikkerhed, fluktuerende energipriser, stigende inflation og øgede gældsbyrder. Det har ramt fattige og skrøbelige lande særligt hårdt.

Rusland har samtidig forsøgt at udnytte dette til at skabe et falsk narrativ om, at Vestens sanktioner er den primære årsag til de stigende fødevare- og energipriser.

På rådsmødet for udenrigsanliggender i juni 2022 præsenterede EU's højtstående repræsentant, Josep Borrell, derfor en EU-handlingsplan for de geopolitiske konsekvenser af krigen. Handlingsplanen sætter en ramme for EU's adressering af krigens bredere, globale konsekvenser og EU's diplomatiske dialog med tredjelande – både bilateralt og i multilaterale rammer.

Jeg forventer, at vi på rådsmødet kommer til at gøre status over arbejdet med handlingsplanen. Der er blandt EU's medlemslande en bred erkendelse af, at EU skal være bedre til at vise sit samlede engagement i tredjelande, og at man tager udfordringerne i disse lande alvorligt – og at man fra EU's side engagerer sig aktivt i udviklingen af strategiske og ligeværdige partnerskaber. Det er et arbejde, vi fra dansk side selvfølgelig støtter op om.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt, men se eventuelt debatten under punkt 1.

3. Eventuelt

Udenrigsministeren: Derudover vil jeg benytte lejligheden til at orientere udvalget om, at den tyske udenrigsminister, Annalena Baerbock, har inviteret Danmark og en række andre medlemslande til at deltage i en såkaldt vennegruppe, der skal arbejde for en mere effektiv fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP) i EU. Denne gruppe vil blive lanceret på mandag i margin af rådsmødet for udenrigsanliggender.

Formålet med gruppen er at forbedre den måde, vi træffer beslutninger på i udenrigspolitikken. Derfor vil gruppen bl.a. arbejde for, at der tages flere beslutninger ved kvalificeret flertal inden for en række afgrænsede områder. Det skal vel at mærke ske ved at udnytte de muligheder, der allerede findes i traktaten, for at fravige kravet om enstemmighed. Der er altså ikke sigte på traktatændringer, men på at bringe f.eks. passerellebestemmelser i anvendelse.

Danmark har over årene arbejdet for en mere effektiv udenrigspolitik i EU, bl.a. i tæt samarbejde med Tyskland. Men regeringen har endnu ikke taget stilling til spørgsmålet om brug af kvalificeret flertal på områder, hvor der i dag er krav om enstemmighed. Derfor har vi meddelt Tyskland, at Danmark ikke kan være medlem af vennegruppen. Den tyske udenrigsminister har dog tilbudt, at Danmark kan følge gruppens arbejde som observatør.

Det tilbud har jeg takket ja til. Samtidig har jeg understreget, at en dansk observatørrolle selvsagt ikke er lig med, at Danmark støtter alle dele af gruppens arbejde, herunder dens forslag om brug af kvalificeret flertal. Omvendt er der dele, som vi fra dansk side længe har støttet. Det gælder især såkaldt konstruktiv afståelse, hvor et medlemsland kan undlade at blokere for de øvrige landes ønsker.

Når jeg synes, det er rigtigt at følge gruppens arbejde, er det især, fordi der er tale om et spørgsmål, som ikke går væk. Det gælder ikke mindst, fordi vi ser mod et EU med en del flere medlemmer end i dag. Vi har jo kandidatlande og fastholder et europæisk perspektiv for en række lande. Det gør vi, fordi vi tror på, at det en dag bliver en realitet. På et tidspunkt vil det være nødvendigt at genbesøge spillereglerne i EU, så det ikke er det langsomste skib i konvojen, der sætter farten.

Er det tidspunkt nu? Nej, det mener jeg ikke. Men når den dag kommer, er det i dansk interesse at have fulgt initiativer som f.eks. denne vennegruppe så tæt som muligt. Så vi har det bedst mulige grundlag for at engagere os i debatten.

Sofie Carsten Nielsen: Det lyder utrolig fornuftigt at deltage i vennegruppen om fremtidens udenrigs- og sikkerhedspolitik. Det er jeg rigtig glad for, at regeringen trods uafklaret holdning er nået frem til, er en god idé. Det er meget vigtigt. Vi har vel vidst det længe, men nu står det lysende klart: Udenrigs- og sikkerhedspolitik griber ind i utrolig mange andre områder. Det er meget svært at holde fast i enstemmighed hele vejen rundt, hvis vi skal have sikker f.eks. energipolitik og klimapolitik i fremtiden. At være tæt på det arbejde for nu lyder rigtig fornuftigt.

Udenrigsministeren: Jeg er glad for den kommentar. For mig er det et spørgsmål om rettidig omhu og at undgå at føre strudsepolitik. Det er jo helt åbenlyst en svær diskussion, men da den allerede foregår nu og med sikkerhed vil blive forstærket fremover, kan det jo ikke nytte noget, at man bare vender ryggen til.

For at sige det helt åbent handler det for mig også om at sørge for at have en veloplyst debat blandt os selv og i den brede offentlighed. På den måde skal vi ikke om føje år pludselig tage stilling til ændrede spilleregler, fordi vi skal håndtere f.eks. et ukrainsk medlemskab eller et moldovisk medlemskab. Det er baggrunden for at vi på linje med Rumænien, Sverige og Slovakiet deltager på kanten af arbejdet.

Alexander Ryle: Udenrigsministeren var inde på, at EU har et ønske om at udbrede brugen af flertalsafgørelser, og udenrigsministeren udtalte sig i valgkampen som formand for Moderaterne om flertalsafgørelser i EU. Men jeg er faktisk ikke sikker på, hvad regeringens holdning er til det, og på hvilke områder det skulle være på. Om det udelukkende er på udenrigs- og sikkerhedspolitik, eller om det også kunne gælde på andre politikområder. Har udenrigsministeren lyst til at uddybe det?

Udenrigsministeren: Regeringen har ikke nogen anden position, end at vi står på den eksisterende traktat. I den gældende europapolitiske aftale fremgår kredsen af partiers holdning til, på hvilke nærmere vilkår man kunne overveje passerellebestemmelser osv. Men den danske position er ikke ny. Jeg har sagt nogle ting, som jeg vedkender mig personligt. Vi siger bare helt stilfærdigt, at debatten findes derude, og man blive nødt til at engagere sig og i det mindste lytte til den.

Vennegruppen for flertalsafgørelser har Tyskland i spidsen og omfatter desuden Belgien, Finland, Frankrig, Italien, Luxembourg, Nederlandene, Slovenien og Spanien. Danmark blev inviteret til at være med, og på baggrund af en dialog valgte vi ligesom Rumænien, Sverige og Slovakiet at deltage som observatører for at følge debatten. Hvis vi skal indtage nye standpunkter i Danmark, kræver det en forudgående politisk drøftelse.

I regeringsgrundlaget var anmeldt en europapolitisk aftale. Nu er vi så i gang med at udarbejde den udenrigs- og sikkerhedspolitiske strategi, som vi regner med falder på plads i maj. Den kommer til at give nogle af svarene på, hvilke opfølgende initiativer skal tages for at udleve den overordnede strategi. Ud over et forsvarsforlig vil ét initiativ være en ny europapolitisk aftale. Så vi vender tilbage til det, men det er nødt til at ske på et oplyst grundlag. Når der pågår en debat derude, som er uafviselig i sin relevans – jeg ved ikke, hvad konklusionen på den bliver – ville det være forkert ikke at engagere sig i den.

4. Siden sidst

a) Tidlig orientering om kommende FO om WTO-reform

Udenrigsministeren: Når jeg på mødet i Europaudvalget den 17. maj 2023 forelægger rådsmøde for udenrigsanliggender (handel) den 25. maj 2023, vil jeg tillige forelægge et nyt forhandlingsoplæg vedrørende WTO og den danske tilgang til arbejdet i organisationen.

En række forhandlingsoplæg fra udvalget og folketingsbeslutninger har i mange år udgjort det parlamentariske mandat for Danmarks arbejde i WTO. De gamle indstillinger dækker stadig meget af, hvad der forhandles om i WTO, og derfor har skiftende regeringer valgt ikke at forny dem. Men tiden er en anden nu. Der forhandles ikke længere om alle emner under Dohaudviklingsrunden, som forhandlingsoplæggene har dækket, men alene om delelementer. Samtidig er nye emner kommet til, og der blev lanceret en reformproces i WTO i juni 2022.

Det tilsiger, at der tages et nyt forhandlingsoplæg. Det vil dække emner, som ventes forhandlet de kommende år, herunder reformprocessen.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

b) Orientering forud for dom fra EU-Domstolen: Sag C-718/21, L.G. (sag om retsstatsprincippet)

EUU alm. del (20211) – Bilag 435 (notat om afgivelse af indlæg)

Udenrigsministeren: Den danske regering har afgivet indlæg i retssagen, og der afsiges dom inden længe. Der er tale om endnu en sag i rækken af sager om retsstatsprincippet og de polske domstoles uafhængighed. Og ligesom de andre sager drejer denne sag sig om de grundlæggende krav, som EU-retten stiller til nationale domstole – nemlig at de skal være uafhængige, upartiske og forudgående oprettet ved lov.

Regeringen følger sagen tæt, og for os er det centralt, at vores grundlæggende værdier respekteres af alle medlemslande.

Overholdelse af retsstatsprincippet er afgørende for EU's legitimitet og er en nødvendig forudsætning for bl.a. samarbejdet i det indre marked. Regeringen har i sit indlæg i sagen argumenteret for, at medlemslandene er forpligtede efter EU's traktater til at sikre domstoles uafhængighed.

Jeg kan i øvrigt henvise til et notat om sagen, som er oversendt til udvalget den 5. april 2022. EU-Domstolen forventes at afsige dom i sagen i løbet af de næste måneder.

Theresa Scavenius: Domstolens uafhængighed er jo rigtig vigtig for retsstatsprincipper og demokratiske principper i EU, men spørgsmålet er, om det rent faktisk har konsekvenser for, hvor vores domstolspraksis har hjemme, hvis at EU vinder den her sag. Og hvad kunne det betyde? Er der gjort nogle overvejelser omkring det?

Udenrigsministeren: Vi har i hvert fald en selvoplevelse af, at vi ikke har nogen udfordringer med retsstatsprincipper og den danske domstols uafhængighed. Så der er ikke afsmitning fra den konkrete sag. Det handler i virkeligheden om at sikre, at alle de principper, som EU er bygget op omkring, iagttages i alle medlemslandene. Det er baggrunden for, at vi har intervenseret i sagen.

L Punkt 2. Orientering ved Anne Sophie Callesen om arbejdet med EU-reformgruppens anbefalinger

EU-note (20222) – E 18 (EU-note om status for arbejdet med procedureberetning)

EUU alm. del (20211) – Bilag 728 (udkast til beretning)

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

FO Punkt 3. Ændring af bilag XVII til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH) for så vidt angår syntetiske polymermikropartikler ("mikroplast") (komitésag)

– *Tidlig forelæggelse*

EUU alm. del (20222) – Bilag 414 (revideret samlenotat)

EUU alm. del (20222) – Bilag 399 (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (20222) – Bilag 386 (notat om komitésag)

Formanden: Vi har i udvalget undret os noget over, at regeringen ikke forelagde sagen til forhandlingsoplæg, og vi har derfor stillet skriftlige udvalgsspørgsmål. Vi undrede os også over svaret fra regeringen. Man får det indtryk, at regeringen forelægger sagen til forhandlingsoplæg, fordi vi har spurgt til det. Vi er derfor meget nysgerrige på, om regeringen mener, at denne sag er af større rækkevidde eller ej.

Miljøministeren: Jeg vil forelægge sagen til forhandlingsoplæg. Det drejer sig om Kommissionens forslag til et forbud mod salg af produkter, der består af mikroplast, eller hvor der bevidst tilsættes mikroplast. Forslaget er en komitésag under REACH-forordningen og skal vedtages ved kvalificeret flertal, hvilket vi forventer, der er.

Det er forventningen, at der skal stemmes om forslaget i REACH-komiteén den 26. april 2023. Udvalget fik oversendt et skriftligt notat om komitésagen den 20. februar 2023. I mellemtiden er Kommissionen kommet med en revision af forslaget, og udvalget fik tilsendt et nyt samlenotat 14. april.

Der er praksis for, at væsentlige komitésager og delegerede retsakter forelægges skriftligt. Komitésager og delegerede retsakter af større rækkevidde vil skulle forelægges mundtligt til forhandlingsoplæg på baggrund af en konkret vurdering fra sag til sag. Der er grunden til, at jeg forelægger sagen her i dag, da sagen på baggrund af en samlet faglig vurdering af dens politiske, økonomiske og juridiske betydning vurderes at være af større rækkevidde.

Kommissionen foreslår et markedsføringsforbud, altså et forbud mod salg og import af stoffer og blandinger, der indeholder mikroplast, eller som i sig selv er mikroplast. De produkter, der er omfattet, tæller bl.a. kosmetiske produkter, visse typer af medicinsk udstyr, vaske- og rengøringsmidler og plantebeskyttelsesmidler, hvis disse indeholder mikroplast.

Forslaget omfatter også produkter, som i sig selv er defineret som mikroplast, f.eks. gummigranulat som bruges som fyldmateriale i kunstgræsbaner. Forslaget vil dog ikke håndtere de største kilder til mikroplast i miljøet, som er slid fra f.eks. bildæk på vejene. Der er andre initiativer i EU på vej mod disse kilder.

Kommissionen har for visse produkter stillet forslag til overgangsperioder, så industrien kan nå at omstille sig. For fyldmateriale til kunstgræsbaner foreslås der en overgangsperiode på 8 år. Oprindeligt havde Kommissionen foreslået en overgangsperiode på 6 år, men efter indvendinger fra flere lande har Kommissionen foreslået et kompromis med en overgangsperiode på 8 år.

Herudover har Kommissionen i deres nye forslag taget højde for, at produkter, der allerede er markedsført før ikrafttræden og findes på lager eller i butik, må sælges ud. Dette var ikke en mulighed i deres oprindelige forslag, hvor virksomheder derfor kunne risikere at sidde inde med en stor mængde varer, som skulle destrueres. Kosmetikindustrien får en overgangsperiode på op til 12 år for visse produkttyper.

Kommissionen foreslår også at indføre oplysnings-, indberetnings- og mærkningsforpligtelser for visse aktører i leverandørkæden. Det gælder bl.a. producenter af produkter, som indeholder mikroplast, men som er undtaget af forbuddet.

Forslaget vil have en positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU for miljø og natur, da mikroplast er svært nedbrydeligt i naturen, og det kan ikke fjernes, når først det er udledt. Forslaget støtter desuden op om FN's globale aftale om plastikforurening i verdenshavene, som forpligter FN til at eliminere udledningen af plastaffald og mikroplast fra affaldskilder til lands og til vands.

Der er dog en negativ klimaeffekt af forslaget, hvis dæk ikke længere kan bruges som fyldningsmateriale til kunstgræsbaner og i stedet brændes af.

For regeringen er der to væsentlige udfordringer ved forslaget: konsekvenserne for fremtidens kunstgræsbaner og de meget høje økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

Med hensyn til kunstgræsbanerne er det klart, at mængden af mikroplast, der udledes fra banerne, skal begrænses. Regeringen mener dog, at det er den forkerte vej at gå at omlægge nuværende baner til baner af ringere kvalitet, når det er muligt at begrænse en stor del af mikroplasten fra banerne ved at indføre simple tiltag som bander om banerne og riste ved ud- og indgang. Kunstgræsbanerne har enorm betydning for sport-, fritids- og kulturlivet i Danmark, og det skal vi værne om – uden at vores miljø lider under det.

Med hensyn til de økonomiske konsekvenser modtog udvalget i går en berigtigelse til det skriftlige notat, som er oversendt forud for mødet i dag, der drejer sig om omkostningerne for kunstgræsbaneejere. For kunstgræsbaneejere, herunder kommunerne, har vi tidligere oplyst, at omkostninger vil være ca. 305 mio. kr. som følge af, at de skal omlægge eksisterende kunstgræsbaner, før de er udtjent. Vi har genberegnet disse tal, og omkostningerne justeres til at være omkring 206 mio. kr.

Regeringen ønsker at indføre tiltag som bander og riste i stedet for. Det vil både gavne sports-, fritids- og kulturlivet i Danmark i vinterhalvåret. Og så vil det begrænse udledningen af mikroplast med mindst 90 pct. sammenlignet med situationen i dag. Desuden vil det nedsætte omkostningerne for kommuner og andre baneejere til ca. halvdelen af, hvad Kommissionens forslag vil koste.

Ved Kommissionens forslag vil der samlet set være erhvervsøkonomiske konsekvenser på op til 2 mia. kr., hvoraf omkring 1,6 mia. kr. henføres til kosmetikproducenterne. Handlemulighederne for at mindske byrderne for erhvervslivet er i dette tilfælde begrænsede, da det koster tid og penge for producenter at udvikle alternativer til mikroplast i deres produkter. Kommissionens overgangsperiode giver producenterne tid til at udvikle nye produkter og udjævne omkostningerne over en længere årrække.

FO Regeringen støtter Kommissionens forslag, idet der

- lægges stor vægt på, at der i stedet for et forbud mod salg af mikroplast som fyldmateriale til kunstgræsbaner bør indføres krav om foranstaltninger som bander og riste ved ind- og udgang, der mindsker udledningen af mikroplast herfra, inden for en overgangsperiode på mellem 2 til 4 år.
- lægges stor vægt på, at forslaget tydeliggøres med hensyn til, at det kun er stofbaseret medicinsk udstyr, som omfattes af reglerne.
- lægges vægt på, at Kommissionen fremlægger dokumentation for funktionaliteten af alternative fyldmaterialer til kunstgræsbaner, samt om der er potentielle miljømæssige effekter forbundet med brug af alternative fyldmaterialer hurtigst muligt og senest 4 år efter ikrafttrædelse af forslaget.
- lægges vægt på, at krav om indrapportering og instruktion for brug og bortskaffelse bliver så lidt byrdefuld som muligt.
- lægges vægt på lange overgangsperioder for makeup og læbeprodukter, og at negleprodukter specifikt undtages forbuddet med henblik på nedbringelse af omstillingsomkostninger.

Søren Søndergaard: I en rapport fra 2016 betegnede Miljøstyrelsen mikroplast som en tidsindstillet bombe. En tidsindstillet bombe er ikke en bombe, der ikke dræber. Derfor var jeg med til at stille et forslag lige efter rapporten, som blev behandlet den 26. april 2016, hvor vi foreslog, at man gik foran. Argumentet for at stemme det ned var, at man vil vente på EU, og derfor blev det ikke vedtaget. Nu er der gået 7 år, og vi er kommet i en situation, hvor EU rent faktisk gør noget. Problemet er bare, at EU foreslår en årelang overgangsordning. For makeup er overgangsperioden 12 år, og det vil betyde, at der vil være gået 19 år, fra Miljøstyrelsen snakkede om en tidsindstillet bombe, til et forbud vil træde i kraft. Det er relativt enerverende, når man tænker på konsekvenserne af det. Og ifølge regeringens forhandlingsoplæg vil man arbejde for en endnu længere overgangsperiode.

Vi deler fuldstændig den kritik, som kommer fra en række miljøorganisationer, og vi har meget svært ved at støtte regeringens forhandlingsoplæg.

I 2018 fremlagde den borgerlige regering en plastikhandlingsplan. Dengang udtalte daværende miljø- og fødevarerminister Jakob Ellemann-Jensen: »Det er fuldstændig unødvendigt at bruge mikroplast i kosmetik, og derfor skal der ikke sælges kosmetik i Danmark, som bidrager til at sende små plastikperler ud i naturen – og som i værste fald ender i maven på de små og store dyr, der lever i havet«. Det førte til et forbud i Danmark, der trådte i kraft 1. januar 2020.

I samlenotatet står der, at det nye forslag fra Kommissionen: »vil have lovgivningsmæssige konsekvenser, i og med at Danmark skal ophæve sine nuværende regler om kosmetiske produkter, som afrenses, der indeholder mikroplast«. Betyder det, at det, som Jakob Ellemann-Jensen så kraftigt talte for og fik omsat i en lov, forsvinder?

Niels Flemming Hansen: Kunststofbaner ligger i alle kommuner, og de er til for, at alle kan spille fodbold året rundt. Det er godt. Mange af banerne er finansieret ved at række ud til erhvervslivet og private borgere for at samle penge ind til disse meget dyre anlæg. Vil regeringen sørge for en form for hjælp til ejerne af kunststofbaner til at få skabt banderne og rammerne for, at man kan opsamle mikroplasten?

Henrik Søren Larsen, kontorchef i Miljøministeriet: De danske regler for kosmetik, der bliver afrenset – som f.eks. shampoo – kan kun opretholdes, indtil der indføres harmoniserede regler. Det var forudsætningen, da den daværende regering indførte reglerne. Det hele afhænger af fortolkningen af, hvor harmoniserende REACH-forordningen er, hvor vi lægger os op ad en dom fra EU-Domstolen, som Folketinget er blevet orienteret om op til flere gange. Medlemsstaterne har mulighed for at indføre midlertidige regler, indtil der er truffet en afgørelse på EU-niveau. Den afgørelse er truffet, hvis forslaget bliver vedtaget. Man kan se, om der er mulighed for at opretholde reglerne, indtil EU-reglerne finder anvendelse, altså i overgangsperioden på 4 år.

Søren Søndergaard: Vil det sige, at vi først skal ophæve et forbud, vi har indført, forringe standarden og skabe flere sygdomstilfælde for at afvente, at der på et senere tidspunkt træder nogle regler i kraft, der opfylder det samme formål som vores oprindelige regler, men som vi har afskaffet i den mellemliggende periode?

Henrik Søren Larsen, kontorchef i Miljøministeriet: Det korte svar er ja, men som det fremgår af Domstolens afgørelse, kan man indføre midlertidige regler, indtil der er truffet en afgørelse på EU-niveau.

Miljøministeren: Det var embedsmandssvaret – og det var et rigtig godt svar. Vi har mulighed for at træffe en politisk beslutning om at gå foran på et område, når der er et forbud på vej præsenteret af EU.

Til Niels Flemming Hansen: Det er fuldstændig rigtigt, at kunststofbaner ofte er opstået på lokalt initiativ rundt omkring i Danmark, og typisk har kommuner også spædet til, fordi banerne er så vigtige for fritidslivet og for at få vores unge mennesker ud og dyrke motion året rundt.

En kunststofbanes levetid er selvfølgelig afhængig af, hvor meget den bruges, men levetiden er gerne 10-15 år. Man vil kunne bruge banen i den 8-årige overgangsperiode, og derefter skal man alligevel udskifte banen. Indtil videre er der ikke nogen gode alternativer til gummigranulater, og i den 8-årige overgangsperiode må vi sørge for at få udviklet det, så vi kan erstatte banerne. Det vil man også kunne finde finansiering til. Regeringen har ikke taget stilling til det, men vi er også mange år ude i fremtiden.

Jeg er ikke i tvivl om den positive effekt af at få vores unge mennesker ud at bevæge sig, men det skal være på en måde, hvor vi samtidig beskytter miljøet. Det har vi nogle erfaringer med, som vi ikke er kommet igennem med i EU.

Alex Ahrendtsen: Dansk Folkeparti er tilhængere af kampen mod mikroplast, og vi anerkender, at der er rigtig mange gode hensigter i forordningen. At vi ikke kommer til at stemme for regeringens forhandlingsoplæg skyldes følgende: Vi har en principiel modstand imod delegerede retsakter, som er en del af forslaget. Vi synes også, at udgifterne til erhvervslivet er voldsomme, og det har ret store følger for foreningerne og kommunerne rundt om i landet. Oplægget er ganske enkelt ikke skarpt nok for os. Vi havde foretrukket afgørende vægt.

Marianne Bigum: Socialistisk Folkeparti er utrolig glad for Kommissionens og Europa-Parlamentets arbejde over de sidste mange år for at bekæmpe plastikforurening. Det har virkelig drevet en udvikling i erhvervslivet og politisk – også herhjemme, hvor det har været højt på dagsordenen. Det er en utrolig vigtig sag.

Jeg kan blive lidt bekymret, når jeg hører ministeren sige, at man skal lade erhvervslivet have lov til at tømme hylderne, så vi lige kan få det sidste mikroplast ud i miljøet. Det er – som Søren Søndergaard helt korrekt siger, og som også har været meldt ud fra tidligere regeringer og fagstyrelser – en tidsindstillet bombe. Jeg synes, det skal tages enormt seriøst. Af samme årsag er vi kede af at se oplæg til yderligere udvanding af overgangsperioden i forhandlingsoplægget. Diskussionen har været højt på dagsordenen i rigtig mange år, og erhvervslivet har ikke været ubekendt med den. Jeg synes, det skal gå hurtigere, end der er lagt op til.

Derudover er vi i Socialistisk Folkeparti enig i de grønne organisationers bekymringer om miljøkonsekvenserne ved regeringens holdning til denne sag – både med hensyn at mikroplast ender i miljøet, men også med hensyn til vores vandmiljø. Der er en masse kemikalier i disse neddelte, gamle bildæk, som vil blive udvasket til vandmiljøet, når det regner.

Som mor til tre drenge, der spiller fodbold, anerkender jeg fuldt ud betydningen af banerne for sporten. Men jeg er samtidig også rigtig bekymret for sundhedsaspekter ved det, vi udsætter vores børn og vandmiljø for. Vores børn vil også gerne have et godt vandmiljø i deres verden og ikke kun gode baner at spille på. Jeg er heller ikke helt overbevist om, at afværgeforanstaltningerne er nok. Jeg ser selv, hvor meget der bliver slæbt hjem fra banerne weekend efter weekend – selv dér, hvor der er afværgeforanstaltninger.

Socialistisk Folkeparti kan ikke støtte forhandlingsoplægget.

Karin Liltorp: Jeg tror, vi alle sammen er enige om, at mikroplast i naturen ikke er en supergod idé. Men vi er også alle sammen enige om, at det er synd for alle dem, der ikke får lov at spille fodbold. Det, der mangler i debatten, er proportionalitet – som vi er glade for i Moderaterne. Det kæmpestore problem kommer jo fra dæk. Hvor stor en del af forureningen stammer fra kunstgræsplæner, og hvornår gør man noget ved problemet med mikroplast fra bildæk, som er det store problem? Hvor meget løser dette forslag i virkeligheden? Kunne der være en idé i at matche datoerne på en eller anden måde? Jeg ved, at regeringen allerede har gjort rigtig meget for at finde en løsning, der tager højde for behovet derude.

Miljøministeren: Det regnestykke har jeg også gået meget op i. Bildæk, der ikke genbruges i f.eks. kunststofbanerne, ender med at blive brændt med CO₂-forurening som følge. Men mikroplast bliver også slidt af bildæk i brug. På EU-plan er der 450.000 tons mikroplast om året, som kommer fra bildæk på vejene. 16.000 tons kommer fra kunststofbanerne. Det er en vigtig proportion at have med i debatten.

Hvis man indfører afværgeforanstaltninger, som man har erfaring med i bl.a. Silkeborg, kan man fjerne 90 pct. af udslippene fra banerne. Så er det ikke 16.000 tons, men 1.600 tons om året. Det er stadig noget, men ikke i forhold til 450.000 tons om året. Vi er helt med på, at der skal findes bedre alternativer til kunststofbaner, men det er en vigtig proportion i debatten, som ikke er særlig fremtrædende.

Theresa Scavenius: Svaret til Søren Søndergaard var, at det kræver en politisk beslutning at opretholde den danske lovgivning på området i overgangsperioden. Har regeringen tænkt sig at træffe den beslutning? Det vil jeg kraftigt opfordre til.

Alternativet er meget optaget af, at vi prioriterer miljø, klima og folkesundhed over økonomiske interesser, f.eks. i kosmetik- og kunstgræsbranchen. Jeg synes på ingen måde, at de økonomiske interesser i nogle specifikke brancher kan opveje store miljømæssige konsekvenser. Jeg vil kraftigt henstille til, at miljøministeren prioriterer miljøhensynet over de økonomiske interesser.

Alternativet kan ikke støtte forhandlingsoplægget, og vi vil gerne opfordre til at arbejde for kortere overgangsperioder. Det er absurd lange årrækker, vi snakker om. Hvorfor skal alt det, der står på hyldeerne, ud i vores miljø? Det kan man som miljøminister vel ikke stå inde for.

Vi skal passe på med at bruge klimaargumenterne til at sige, at det er en god idé at forurene miljøet. Vi skal kunne håndtere både klima- og miljøhensyn samtidig.

Selvfølgelig er der masser af kultur- og foreningslivshensyn, men vi har jo en kulturminister, som kunne tage hånd om det og undersøge, hvordan man kan organisere det på en god måde. Det behøver miljøministeren ikke gå så meget op i.

Marianne Bigum: Der bliver talt om alternativer til at neddele bildækkene, f.eks. at man regranulerer dem, som både fra et klima- og miljømæssigt synspunkt vil være bedre. Regranulering er, at man kommer et nyt lag uden på de eksisterende bildæk, så de kan holde længere. Der har også været initiativer for at få bildækkene til at holde længere.

Jeg kan også godt lide proportionalitet i tingene. Det er dog ikke ny viden, at bildæk forurener rigtig meget på vejene. Så vidt jeg husker, er ingen i regeringen kommet med et initiativ til at mindske lige præcis mikroplastforurening fra bildæk. Det ligger selvfølgelig ikke under miljøministerens ressort, men i og med at miljøministeren og Moderaterne som regeringsparti selv nævner proportionalitet, vil jeg opfordre til, at vi får en handlingsplan til at adressere de 80 pct. af den primære mikroplastforurening fra bildæk. Det kunne f.eks. indebære, at man skal køre mindre i bil og mere på cykel, samt at man undersøger muligheden for at producere mere holdbare dæk.

Kim Valentin: Det virkelige problem er ikke kunststofbanerne, som jo er genbrug. Det virkelige problem er bildæk. Så jeg forstår udmærket miljøministerens overvejelse om proportionalitet, som Karin Liltorp nævner. Det vigtigste er at bruge kræfterne på at finde et alternativ til det, vi gør i dag. 450.000 tons mikroplast vil jo stadig lande ude i naturen som følge af slid på bildækkene, uanset om vi genbruger dem eller ej. Sørgsmålet er, hvordan vi erstatter bildækkene, og det er der ikke nogen svar på endnu.

Vi skal passe på med at gøre vores idrætsforeninger til ofre for, at vi flytter nogle få tusind tons og glemmer at fokusere på det, det i virkeligheden går ud på, nemlig bildækkene. Men vi støtter selvfølgelig initiativet til at reducere spildet fra kunststofbanerne. Kan vi det – og måske gøre endnu mere – er det en god måde at genbruge på.

Venstre støtter forhandlingsoplægget.

Miljøministeren: Theresa Scavenius spørger, om regeringen vil træffe en politisk beslutning. Der er klar vilje til at arbejde videre med det, men jeg kender ikke nok til, om det er miljøgarantien, der skal aktiveres, eller om vi kan gøre det i REACH-forordningen, så det må vi drøfte sammen. Det tænker jeg, Folketinget også vil være dybt interesseret i, når vi når videre. EU har ændret forslaget undervejs, så lad os se, hvad det ender med, og så har vi nogle år til at forberede os. Det må være fuldstændig klart, at Danmark ikke skal forringe vores beskyttelse. Jeg ved ikke præcis, hvordan vi

gør det, men vi hørte fra embedsværket, at der er muligheder. Lad os drøfte videre, hvordan vi kan gøre det.

Til Marianne Bigum: Ifølge Kommissionens plan – som er en ambitiøs grøn plan – vil de senere i år komme med bud på, hvordan man kan håndtere problemet med mikroplast fra slid på bildæk. Det er det, der hedder utilsigtet mikroplast i naturen, fordi mikroplast i kunststofbaner og makeup jo er tilsigtet.

Jens Henrik Thulesen Dahl: Tak for at understrege, at man ikke skal sænke det danske niveau.

Danmarksdemokraterne mener, at balancen mellem at begrænse mængderne af udslip af mikroplastik fra kunststofbanerne og hensynet til erhvervslivet rammes her.

Danmarksdemokraterne bakker op om forhandlingsoplægget.

Søren Søndergaard: Tak til embedsværket for at klarlægge det lidt vanskelige spørgsmål.

Vil ministeren i forhandlingerne lægge afgørende vægt på, at den lovgivning, som Jakob Ellemann-Jensen stod fadder til, og som blev indført i Danmark 1. januar 2020, ikke bliver forringet?

Miljøministeren: Det vil ikke være det, man stemmer om. Vi skal finde den EU-retlige model, hvorunder vi kan fastholde den danske beskyttelse imod mikroplast, så den ikke forringes. Det er jo ikke noget, man stemmer om i EU. Vores vurdering er, at man godt kan forlænge det danske forbud, indtil EU-reglerne træder i kraft, enten med miljøgarantien eller REACH-forordningen eller begge dele. Jeg vil gøre alt, hvad jeg kan, for at undersøge det, og så vil jeg orientere Folketinget om resultatet af det arbejde. Jeg undersøger det selvfølgelig med henblik på at forlænge.

Søren Søndergaard: Selvfølgelig kan ministeren i forhandlingerne og på mødet sige, at det er afgørende for Danmarks tilslutning til forslaget, at vi kan opretholde de standarder, vi har. At vi hylder Jakob Ellemann-Jensens forslag fra 2020, og at vi ikke ønsker at forringe det. Spørgsmålet er udelukkende, om ministeren vil. Det er et spørgsmål om politisk vilje, eller om man insisterer på, at der skal være risiko for, at Jakob Ellemann-Jensens lovgivning skal kunne forringes til skade for miljøet i Danmark.

Theresa Scavenius: Jeg er fuldstændig enig med Søren Søndergaard.

Miljøministeren: Jeg er nødt til at gentage, at det vil vi undersøge. Der vil være gode muligheder for at forlænge den lovgivning, der blev indført i 2020. Formålet er ikke på nogen måde at forringe vores danske beskyttelse. Det er vores vurdering, at der vil være mulighed for at gå videre den vej, så man kan fortsætte den danske beskyttelse. Det vil vi vende tilbage til og orientere Folketinget om.

Formanden: Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Dansk Folkeparti og Alternativet har ytret sig imod det.

FO Punkt 4. Rådsmøde nr. 3945 (landbrug og fiskeri) den 24.-25. april 2023

EUU alm. del (20222) – Bilag 399 (kommenteret dagsorden)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Jeg forelægger punkt 4 om Kommissionens forslag om informationsnettet om landbrugsbedrifters bæredygtighed til forhandlingsoplæg. De øvrige punkter forelægges til orientering, inklusive punkt 5 om markedssituationen i lyset af invasionen af Ukraine, som formandskabet tilføjede i mandags.

1. Rådskonklusioner om bioøkonomiens muligheder i lyset af de nuværende udfordringer med særlig fokus på landdistrikter

– *Vedtagelse af rådskonklusioner*

Rådsmøde 3945 – Bilag 1 (samlenotat side 2)

EUU alm. del (20222) – Bilag 200 (udvalgsmødereferat side 338, senest behandlet i EUU 27/1-23)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Rådskonklusionerne lægger op til at styrke indsatsen for bioøkonomien i EU. Der lægges vægt på, at bioøkonomien skal være bæredygtig og cirkulær. Den skal bidrage til vækst og beskæftigelse i landområderne. Og så skal den hjælpe til at gøre os mindre afhængige af fossile energikilder.

Regeringen støtter rådskonklusionerne. Men vi havde gerne set et endnu større fokus på innovation og højværdiprodukter, f.eks. biosolutions og nye genomteknikker for planteforædling.

Theresa Scavenius: Det er lidt uklart, hvorvidt regeringen har til hensigt at lave en bioøkonomisk strategi? Vil ministeren udfolde det? Det er ret vigtigt, at vi får ressourceregnskabet. Det hænger jo lidt sammen med muligheden for at få mere miljødata og data for landbruget om bl.a. luft, vand og jord. Måske kunne man i fællesskab få gjort et rigtig godt stykke arbejde her, hvor vi kunne få et bedre overblik over, hvor udpint og forurenede vores jord i virkeligheden er, og hvilke konsekvenser det har.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: På europæisk plan har vi haft en bioøkonomisk strategi siden 2012, og forskellige lande har så præsenteret nationale bioøkonomiske strategier. I Danmark finder vi imidlertid arbejdet med bioøkonomi i mange forskellige spor, uden at det indgår i en decideret bioøkonomisk strategi. Langt de fleste af Det Nationale Bioøkonomipanelers anbefalinger indgår i implementeringen af vores landbrugsaftale, også i strategierne for grønne proteiner og for teknisk reduktionspotentiale samt en ny reguleringsmodel. Det er en anderledes måde at organisere det på, men indholdet bliver sådan set fremmet.

2. Strategiske planer under den fælles landbrugspolitik

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2020) 0846

Rådsmøde 3945 – Bilag 1 (sammenotat side 4)

EUU alm. del (20222) – Bilag 128 (udvalgsmødereferat side 252, senest behandlet i EEU 9/12-22)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Kommissionen vil give en status på gennemførelsen af de strategiske planer, som trådte i kraft den 1. januar 2023.

Det er vigtigt, at medlemslandene deler erfaringer – f.eks. hvis nogle medlemslande på nuværende tidspunkt har gjort sig erfaringer med ansøgningerne til bioordninger. Det giver øget gennemsigtighed og viden på tværs.

En række medlemslande forventes at lave ændringer i deres strategiske planer i løbet af i år. Det er vigtigt, at Kommissionen gør processen så smidig som muligt og bistår medlemslandene med rådgivning og vejledning i løbet af godkendelsesprocessen.

Theresa Scavenius: Det er nogle rigtig spændende tanker. Det handler jo om en modernisering af landbruget. Hvis man tager både antal ansatte, økonomi, grøn omstilling og dyrevelfærd i betragtning, er der jo rigtig meget at lave. Jeg vil opfordre til, at regeringen lader sig inspirere af den moderniseringsproces, som EU opfordrer til: at omstille landbruget til fordel for både miljø og klima, men faktisk også for økonomien. Landbrugssektoren er gammeldags, den er så at sige slet ikke kommet ind i det 21. århundrede endnu, så der er stadig meget arbejde at gøre.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Med den nye CAP (fælles landbrugspolitik) har vi forskellige bioordninger og trækker stadig mere i retning af, at man netop fremmer de forskellige initiativer og udfordringer. Nogle gange kræver det lidt tilløb for, at man får afløb for midlerne – det kan sikkert skyldes nogle kompleksiteter – men det er også vigtigt, at vi får pengene ud at arbejde, så vi ikke – i gåseøjne – kun har fine hensigter, mens der ikke sker det, der ønskes. Theresa Scavenius' budskab er i hvert fald modtaget.

3. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastlæggelse af en EU-certificeringsramme for kulstoffjernelse

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2022) 0672

Rådsmøde 3945 – Bilag 1 (samlenotat side 7)

EUU alm. del (20222) – Bilag 343 (udvalgsmødereferat side 457, senest behandlet i EUU 3/3-23)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Forslaget har til formål at skabe fælles regler for certificering af aktiviteter, der er med til at optage og lagre CO₂. Hensigten er at øge troværdigheden af certificeringsordninger og give lettere adgang til finansiering. Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmødet på grund af den vigtige rolle, som CO₂-optag i jorder og skov spiller.

Det er positivt, hvis certificering kan bidrage til den grønne omstilling af landbruget. Samtidig bør rammen indrettes sådan, at den spiller sammen med de grønne indsatser under den fælles landbrugspolitik – og ikke mindst i en dansk kontekst understøtter aftalen om grøn omstilling af dansk landbrug.

Theresa Scavenius: Det er et sindssygt vigtigt område. Forleden dag var ministeren i samråd i Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget (KEF), hvor vi diskuterede lavbundsjord, der skal tages ud, hvilket jo er et kerneelement i dette. Jeg vil opfordre til, at ministeren kigger på det og forsøger at få sat fart på nogle af de ting, vi allerede har taget initiativ til nationalt.

Med hensyn til den europæiske dagsorden synes jeg der sker en sammenblanding af den teknologiske og den miljømæssige kulstoffjernelse. Det er jeg modstander af, for det er meget forskellige metoder. Pludselig begynder man at tale både om DACS (direct air capture and storage) og BECCS (bioenergy with carbon capture and storage), og det er virkelig forvirrende. Vil ministeren appellere til at tage diskussionen om den teknologiske kulstoffjernelse et andet sted, så der i dette regi kun bliver talt om det miljømæssige, hvilket er ministerens klare fokus?

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Vi havde et fint samråd i KEF, og på det tidspunkt kunne jeg ikke sige det, men det kan jeg nu: På et halvt år er de opdaterede data for lavbund stort set fordoblet – det identificerede areal, hvor der er et arbejde med projekter om udtagning, er i hvert fald fordoblet. Vi er nu på den gode side af 30.000 ha. Det betyder ikke, at vi er home safe. Det er vi ikke. Men vi er trods alt et stykke ad vejen.

Med forslaget lægges der op til en certificeringsordning på frivillig basis, som gør, at vi undgår alle mulige lokale og private tiltag – måske også for at undgå greenwashing. Det er en form for standardisering for at sikre ensartethed på området.

FO 4. Kommissionens forslag til ændring af Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) nr. 1217/2009 forså vidt angår omdannelsen af Informationsnettet for Landøkonomisk Bogføring til et informationsnet om landbrugsbedrífers bæredygtighed

– *Sagen er ikke på dagsordenen til rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 25. april 2023, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde*

KOM (2022) 0296

Rådsmøde 3945 – Bilag 1 (samlenotat side 18)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Formålet er at skabe et bedre datagrundlag for at evaluere den fælles landbrugspolitik.

Forslaget er ikke på dagsordenen for rådsmødet den 25. april 2023. Men jeg forelægger det til forhandlingsoplæg nu, da forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Regeringen kan støtte forslaget. Vi lægger samtidig vægt på, at ordningen for dataindsamling bliver enkel og effektiv for både myndigheder og landbrugere.

I den sammenhæng er det vigtigt, at Kommissionen gives en klar ramme for, hvad der kan indsamles data om.

FO Regeringens forhandlingsoplæg går derfor ud på, at man fra dansk side støtter forslaget, idet man lægger vægt på

- at sikre en enkel og omkostningseffektiv tilgang til dataindsamling,
- at væsentlige elementer og definitioner fastlægges i selve forordningen og
- at delegation af beføjelser til Kommissionen afgrænses tydeligt.

Søren Søndergaard: Forslaget indeholder en række delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter, men vores vurdering er, at de er af ren teknisk karakter. Jeg forstår forhandlingsoplægget sådan, at man vil gøre, hvad man kan for at få præciseret i selve aftalen, hvad de kommer til at omfatte. På den baggrund kan Enhedslisten støtte regeringens forhandlingsoplæg.

Theresa Scavenius: Præcis hvad er regeringens holdning? Kan du kort gentage det?

Jens Henrik Thulesen Dahl: Danmarksdemokraterne er bekymret for, at forslaget vil medføre store belastninger for erhvervet, og ud fra forhandlingsoplægget er det lidt svært at se, hvor det egentlig fører hen. Derfor kan Danmarksdemokraterne ikke støtte forhandlingsoplægget denne gang.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Ligesom for Søren Søndergaard er det vigtigt for regeringen at få hegnet ind og få klargjort, hvor langt man kan gå. Det er vigtigt at få tydeliggjort delegationen af beføjelse til Kommissionen.

Ministeren læste forhandlingsoplægget op igen.

Theresa Scavenius: Tak. Jeg må indrømme, jeg stadig synes, det er lidt uklart, hvad det betyder i praksis. Kan ministeren kort uddybe, hvad positionen og tilgangen er? Hvad betyder afgrænsningen og disse definitioner?

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Det afhænger af, hvad der kommer på bordet. Ordningen har kørt i mange år, og nu bliver den opdateret med nye tiltag, som der skal samles data ind for. Og her er det vigtigt for regeringen, at vi under forhandlingerne har mulighed for at sige, at det skal være klart, hvilke delegationer af dataindsamlingsmuligheder Kommissionen får. Det er et spørgsmål om, hvor meget bliver indsamlet, og hvilke elementer bliver taget med, og det må forhandlingsrummet så vise.

Vi vil bare ikke havne i en situation, hvor vi er usikre på, hvad der er givet delegation til, og hvad vi ikke er interesseret i, at Kommissionen går rundt med mandat til. Det er det, afgrænsningen går ud på. Og så skal det være enkelt og omkostningseffektivt i forhold til dataindsamlingen. Det er også et af vores bekymringspunkter.

Theresa Scavenius: Jeg synes, regeringens position er lidt uklar, og jeg støtter Kommissionens forslag om, at vi får mere data på miljødelen i stedet for kun på økonomidelen. Alternativet kan ikke støtte regeringens forhandlingsoplæg.

Formanden: Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Danmarksdemokraterne, Dansk Folkeparti og Alternativet har ytret sig imod det.

5. Markedssituationen for landbrugsvarer

- *Information fra Kommissionen/ udveksling af synspunkter*
 - Rådsmøde 3945 – Bilag 2 (supplerende samlenotat)
 - EUU alm. del (20222) – Bilag 408 (udvalgsmødereferat side 557, senest behandlet i EEU 17/3-23)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Den 15. april 2023 indførte Polen et midlertidigt forbud mod import af korn og en række andre landbrugsvarer fra Ukraine. Ungarn, Slovakiet og Bulgarien har meddelt, at de også vil indføre importforbud. Nabolandene til Ukraine er påvirket af importen af korn fra Ukraine, som bliver importeret via de alternative fragtruter over land. Det skal dog sammenholdes med, at der den 4. april 2023 blev vedtaget en støttepakke på ca. 400 mio. kroner til landmænd i Bulgarien, Polen og Rumænien, som er negativt ramt.

Kommissionen har desuden meddelt, at den arbejder på flere tiltag for at håndtere udfordringerne, bl.a. endnu en støttepakke. Det er vigtigt, at Kommissionen undersøger eventuelle nationale importrestriktioner grundigt. Kommissionen må sikre, at EU's handelspolitik fortsat bliver respekteret. Det er vigtigt, at EU står samlet i vores støtte til Ukraine. Den ukrainske landbrugsminister forventes også at deltage i drøftelsen via video.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

6. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

7. Siden sidst

PFAS i fødevarer

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Fra dansk side tager vi spørgsmålet om PFAS i fødevarer op under »Eventuelt«.

Det er vigtigt, at vi får flaget de store udfordringer med PFAS – også for EU's fødevareministre. Det kan forhåbentlig hjælpe til at sikre opbakning til forslaget om at forbyde PFAS på EU-niveau i en lang række produkter. Derudover er vi også nødt til at tage PFAS-forureningen af fødevarer alvorligt, så vi får sat lavest mulige grænseværdier i fødevarer.

Jeg havde besøg af sundheds- og fødevarekommissær Stella Kyriakides i starten af marts, hvor jeg også understregede, at det var en udfordring, der skal håndteres i EU.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

UDG Punkt 5. Rådsmøde nr. 3946 (udenrigsanliggender – udvikling) den 4. maj 2023

Punktet var taget af dagsordenen.

FO Punkt 6. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om horisontale cybersikkerhedskrav til produkter med digitale elementer og om ændring af forordning (EU) 2019/1020

– *Tidlig forelæggelse*

KOM (2022) 0454

KOM (2022) 0454 – Bilag 3 (samlenotat side 2)

EUU alm. del (20222) – Bilag 399 (kommenteret dagsorden)

KOM (2022) 0454 – Bilag 4 (opfølgning på teknisk gennemgang 12/4-23)

EUU alm. del (20222) – Bilag 81 (udvalgsmødereferat side 82, senest behandlet i

EUU 25/11-22)

Ministeren for digitalisering og ligestilling: Forhandlingerne i Bruxelles skrider godt frem, og derfor er det vigtigt, at vi får mandat nu, så vi kan sætte vores præg på reglerne. Udvalget blev senest orienteret om sagen den 25. november 2022, forud for rådsmødet for telekommunikation den 6. december. Derudover vil jeg gerne benytte lejligheden til at takke de af jer, der tog jer tid til den tekniske gennemgang af forslaget i sidste uge. Der var mange gode spørgsmål, som jeg håber, I fik svar på.

Forslagets indhold

Forslaget har til formål at øge cybersikkerheden i EU ved at indføre et harmoniseret minimumsniveau for cybersikkerhed i produkter med digitale elementer. Disse produkter er f.eks. webkameraer, mobiltelefoner og robotstøvsugere. Det kan også være rene softwareprodukter, som f.eks. styresystemer, tekstbehandlingsprogrammer og mobilapps. Både produkter til privat og industriel brug er omfattet. Brugen af sådanne produkter er stærkt stigende, men cybersikkerhedsniveauet i dem er ofte lavt, og der eksisterer ikke harmoniserede regler på området – hverken i EU eller i Danmark.

Forslaget stiller krav til alle producenter, der gør produkter tilgængelige på EU's indre marked – både fysisk og i digital form. Dette gælder også ikkeeuropæiske producenter og dermed produkter produceret uden for EU. Producenterne gøres ansvarlige for at sikre cybersikkerheden i deres produkters design, udvikling og produktion samt løbende gennem produktets levetid. Sidstnævnte betyder f.eks., at de skal notificere de relevante myndigheder i tilfælde af sikkerhedshændelser og stille softwareopdateringer til afhjælpning og forebyggelse til rådighed.

Forslaget pålægger altså ikke brugerne af produkterne nogen forpligtelser, hverken private eller erhvervsdrivende, eller gør dem ansvarlige for cybersikkerhedshændelser som følge af deres brug. Tværtimod skal forslaget øge beskyttelsen for brugerne, ligesom det indeholder krav om bedre adgang til information om cybersikkerhed til brugerne. Konkret betyder det, at f.eks. en dansk købmand, der anvender en robotstøvsuger til at gøre rent i sin butik, ikke vil kunne holdes ansvarlig, hvis det viser sig, at robotten har haft en fejl, som har gjort det muligt for hackere at få adgang til information om, hvem der har været i butikken. Forslaget vil derimod sikre, at robotstøvsugeren skal leve op til et vist niveau af sikkerhed, før den kan sælges i EU, og købmanden vil få yderligere information om, f.eks. hvor længe softwareopdateringer er tilgængelige.

Endelig fastsætter forslaget regler om overensstemmelsesprocedurer, markedsovervågning og håndhævelse.

Forhandlingssituationen

Det er muligt, at det svenske EU-formandskab vil gå efter en generel indstilling til rådsmødet for telekommunikation den 2. juni 2023. I forhandlingerne i Rådet er der sket en række ændringer i forslaget. F.eks. har man arbejdet med definitionerne og anvendelsesområdet, så det står mere klart, hvilke produkter og tjenester der er omfattet.

Man har også gjort samspillet med anden lovgivning tydeligere, så det er klart, hvordan man håndterer eventuelle overlap. Det gælder f.eks. for digitale produkter såsom apps udbudt af offentlige myndigheder, som allerede er omfattet af anden lovgivning, der sikrer et højere beskyttelsesniveau igennem NIS2. Det står nu klart i Rådets tekst, at de ikke er at betragte som kommercielle og derfor ikke også omfattes af reglerne her. Dermed undgår vi dobbeltregulering og unødige omkostninger for myndighederne.

Reglerne om rapportering af sårbarheder i produkter og brud på cybersikkerheden er også blevet tilpasset, så man bygger videre på de eksisterende strukturer under NIS2. Det er i min optik en meget positiv udvikling i tråd med de danske prioriteter.

FO *Forhandlingsoplæg*

Jeg håber, at I vil støtte forhandlingsoplægget, så regeringen kan påvirke forhandlingerne i Rådet.

Regeringen lægger stor vægt på en række forhold.

Som det første lægger vi stor vægt på, at forslagets anvendelsesområde er bredt for at være fremtidssikret, men samtidig præcist formuleret med hensyn til, hvilke produkter og eventuelt tjenester der omfattes, uanset producentens størrelse. Dertil er det vigtigt, at der tages højde for nationale sikkerheds- og militære formål.

Regeringen mener, at overlappende EU-lovgivning og ikkeproportionale omkostninger for offentlige myndigheder skal undgås, og lægger derfor stor vægt på, at produkter og tjenester udbudt af offentlige myndigheder ikke omfattes af reglerne, medmindre disse udbydes på et konkurrencepræget marked.

Det er vigtigt for regeringen, at omkostningerne for erhvervslivet og myndighederne står mål med de ønskede effekter, herunder at der tages særligt hensyn til SMV'er. Derfor lægger regeringen stor vægt på, at der stilles balancerede krav ud fra en risikobaseret tilgang. De væsentlige cybersikkerhedskrav skal udformes, så standardiseringsorganisationerne kan udmønte dem teknisk igennem så få og brede harmoniserede standarder som muligt.

I den forbindelse lægger regeringen også stor vægt på, at kategorien med særligt kritiske produkter, som forslaget pålægger yderligere krav om kontrol af efterlevelse, bliver tilstrækkelig præcist defineret og afgrænses mest muligt i omfang, så erhvervslivet ikke pålægges uforholdsmæssige byrder.

Regeringen finder det vigtigt, at forslaget ikke udvider ENISA's mandat til at håndtere sårbarhedsdata fra producenter i alle medlemsstater henset til sikkerhedsrisici og for at undgå dobbeltrapportering. Derfor lægger regeringen stor vægt på at sikre, at rapporteringsmekanismen for sårbarheder og hændelser følger den i NIS2-direktivet.

Dernæst er der en række prioriteter, som regeringen lægger vægt på:

Vi mener, at det er vigtigt at undgå smuthuller, modstridende målsætninger eller duplikation af regler eller certifikationsregimer. Derfor lægger regeringen vægt på, at forslaget er tilpasset anden eksisterende eller kommende lovgivning, så efterlevelse og håndhævelse ikke bliver unødigt byrdefuldt for virksomheder og myndigheder.

Dernæst lægger vi vægt på, at der sikres klare og afgrænsede rammer og kriterier for Kommissionens bemyndigelser til at opdatere, slette og tilføje til de væsentlige cybersikkerhedskrav og listen over kritiske produkter.

Et centralt mål med forslaget er at sikre cybersikkerheden løbende gennem hele et produkts forventede levetid. Regeringen lægger vægt på, at det bevares.

Vi lægger også vægt på, at der indføres effektive og passende sanktioner, samt at forslaget i den sammenhæng bevarer de nuværende hensyn til forskellige nationale juridiske systemer.

Endelig mener regeringen, at koordination og erfaringsudveksling mellem de nationale håndhævende myndigheder er vigtig, og derfor lægger regeringen vægt på, at disse understøttes gennem vejledning og adgang til kompetencer, så håndhævelsen bliver effektiv og ensartet i hele Unionen.

Jeg håber, at udvalget kan støtte regeringens linje, og at I vil give mig mandat til at forhandle forslaget på denne baggrund.

Søren Søndergaard: Enhedslisten synes, at det er et godt udgangspunkt, at man gør noget ved cybersikkerhedskrav. Det nævnes i samlenotatet, at 60 pct. af alle sikkerhedsbrud i de kritiske sektorer såsom sundhed og telekommunikation skyldes sårbarheder i hardware og software. Det viser, hvor stort emnet er. Og det handler ikke bare om de 41 mia. kroner, som det anslås til. Det handler i lige så høj grad om, hvad der vil ske, hvis det lykkes at lægge forskellige nøglesektorer ned. Enhedslisten har det svært med vægtningen i forhold til virksomhedernes omkostninger.

Kommissionen siger, at fabrikanternes forpligtigelse er op til 5 år. Det synes vi er en rigtig dårlig idé. Vi synes, at det skal være hele produktets levetid, og jeg synes også, at ministeren sagde, at man lægger vægt på at bevare, at det skal være hele produktets levetid. Er det ikke i modsætning til det, Kommissionen siger?

Vi fik ikke vægtene i forhandlingsoplægget på forhånd, så jeg har lavet Enhedslistens egne vægte, og så kan ministeren vende tommelfingeren opad eller nedad:

- Der skal lægges stor vægt på, at tidsbegrænsningen for en fabrikants forpligtigelse til at sikre ordentlige cybersikkerhedsprodukter ændres, så kravet gælder hele produktets levetid og mindst 5 år.
- Der skal lægges stor vægt på, at særligt kritiske produkter ikke skal gøres industrispecifikke, men også skal gælde ved privat forbrug.

- Der skal lægges stor vægt på, at der er tale om minimumsharmonisering, som ikke forhindrer medlemslande i at vedtage strammere regler, hvis de finder det nødvendigt.
- Der skal lægges stor vægt på, at de beføjelser, der gives til Kommissionen via delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter, i højere grad begrænses.

Theresa Scavenius: Tak for at invitere os til en teknisk gennemgang. Det er dejligt at kende sagen, fordi man har arbejdet med den i et par uger. Generelt synes jeg, at vi her i udvalget skal arbejde på den måde. Det kvalificerer debatterne og samtalerne om disse meget vigtige emner.

Selve forhandlingsoplægget er lidt uklart. Hvad betyder det, at kategorien med særligt kritiske produkter skal defineres mere præcist? Er det for at kvalificere og styrke forslaget, eller er det for at udvande det?

Jeg bliver ligesom Søren Søndergaard lidt bekymret, når man begynder at snakke om omkostninger. Selvfølgelig skal tingene ikke være unødvendigt omkostningstunge, men sikkerheden skal veje tungere. Det koster også penge at bygge en brandtrappe, men det gør vi, fordi det er vigtigt. Vil ministeren uddybe vægtningen af sikkerhed versus eventuelle omkostninger?

Digitaliserings- og ligestillingsministeren: Til Søren Søndergaard: Regeringen er helt enig i, at det har stor betydning. I dag har vi ikke harmoniserede regler, så det essentielle nu er at få sat nogle minimumskrav. Der kan stadig væk være cybersikkerhedshændelser, men det er trods alt et godt og vigtigt skridt.

Det er rigtig nok, at Kommissionen foreslår en 5-årig grænse for, hvor længe der skal stilles krav til et produkt. Regeringen lægger vægt på, at det skal være i hele produktets levetid. Det er også det input, Forbrugerrådet har givet i sit høringssvar, og Rådet er lydhør over for det – også muligheden for at gennemføre et gruppesøgsmål.

Jeg antager, at spørgsmålet vedrørende de særligt kritiske produkter er stillet på baggrund af, at forslaget ikke gælder produkter med digitale elementer, som udelukkende anvendes til national sikkerhed eller militære formål – produkter, der er designet til at behandle klassificerede oplysninger er nemlig undtaget. Regeringen mener, at det er fornuftigt at undtage det – det er vigtigt for national sikkerhed. Derfor er det vigtigt, at det ikke står i teksten, at produkterne *udelukkende* er udviklet til national sikkerhed, men når produkterne er udviklet til national sikkerhed. Vi mener, at der skal være mulighed for, at medlemsstaterne kan stille yderligere krav til brugen af særligt kritiske produkter.

Kommissionen får beføjelser til at foretage ændringer og opdateringer af forordningens anvendelsesområde, væsentlige krav, lister med kritiske produkter og tekniske specifikationer og regler om uoverensstemmelsesvurderinger og certificeringer i delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter. Regeringen er umiddelbart skeptisk over for at give Kommissionen for vide beføjelser til at vedtage både delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter. Derfor skal de beføjelser afvejes og afgrænses, så det sikres, at de er rimelige, og at processen for dem er gennemsigtig og inkluderende.

Theresa Scavenius mener, at forhandlingsoplægget er en smule uklart. Regeringen ønsker på den ene side en vis bredde i definitionen af særligt kritiske produkter, så det er fremtidssikret, og på den anden side vil vi gerne have kategorien mere præcist formuleret. Det er en svær balancegang.

Theresa Scavenius spørger til vægtningen af omkostninger versus sikkerhed. Der er massive omkostninger for virksomhederne, hvis man indfører forslaget. På den anden side kan man spare mange omkostninger, for vi har brug for den sikkerhed. Det er svært at svare på, hvor mange omkostninger, man kan spare. Det vurderes, at man kan afhjælpe ca. en tredjedel af alle cybersikkerhedshændelser med forslaget – og det er en meget forsigtig vurdering.

Theresa Scavenius: Jeg er rigtig glad for ministerens svar til Søren Søndergaard om produkters levetid, for det er også meget vigtigt for Alternativet. Jeg er også rigtig glad for, at man lytter til høringssvarene og inddrager dem.

Det er komplekst. Hvad er det vigtigste? Kan ministeren gentage, at sikkerhed er det allervigtigste? I så fald kan vi godt støtte forhandlingsoplægget.

Digitaliserings- og ligestillingsministeren: Det kan jeg bekræfte. Regeringen er positivt indstillet over for forslaget. Det er et konkurrencepræget marked, og ofte bliver sikkerhed ikke prioriteret, for pris betyder meget for forbrugerne, og forbrugerne stiller ikke de store krav til sikkerheden. Derfor mener vi, det er vigtigt, at der bliver fastsat nogle lovgivningsmæssige minimumskrav. I øvrigt bliver forslaget taget rigtig godt imod bredt af interessenter.

Den fungerende formand: Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet ingen har ytret sig imod det.

FO Punkt 7. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om foranstaltninger til sikring af et højt niveau af interoperabilitet i den offentlige sektor i hele Unionen

– *Tidlig forelæggelse*

KOM (2022) 0720

KOM (2022) 0720 – Bilag 2 (samlenotat side 23)

EUU alm. del (20222) – Bilag 399 (kommenteret dagsorden)

Ministeren for digitalisering og ligestilling: Sagen forelægges til forhandlingsoplæg.

Forslaget blev fremsat af Kommissionen i efteråret 2022, og vi forventer, at det svenske formandskab vil gå efter en generel indstilling til telerådsmødet den 2. juni 2023.

Udvalget blev orienteret om sagen den 14. april 2023.

Forslagets indhold

Forordningen om et interoperabelt Europa indeholder bestemmelser, der skal sikre effektive og sammenhængende digitale offentlige tjenester på tværs af Europa. Et godt eksempel kunne være det europæiske coronapas, som gjorde det muligt for borgerne at blive ved med at rejse og færdes på tværs af landegrænser uden at installere mere end én app. Det kunne kun lade sig gøre fordi de europæiske offentlige myndigheder kunne udveksle data mellem hinanden. Fremadrettet kunne det for eksempel være at dele eksamensbeviser på tværs af landegrænser i EU.

Selv om forslaget ikke har nogen umiddelbar indvirkning på borgere eller virksomheder, kan det potentielt effektivisere administrative procedurer betydeligt. Det fører i sidste ende til besparelser i tid og omkostninger samt forbedret interaktion mellem forvaltningerne, borgerne og virksomhederne.

Forslaget vil også sikre, at data kan udveksles problemfrit og elektronisk på tværs af grænser, samt at data kan forstås af alle parter.

Generelt forpligter forslaget de offentlige myndigheder til to ting:

- At foretage vurderinger af, hvorvidt forskellige digitale systemer kan arbejde sammen.
- At dele løsninger, som gør det nemmere for systemer at arbejde sammen i den offentlige sektor, herunder at genanvende allerede eksisterende data.

De vigtigste elementer i forslaget:

- At sikre en ensartet tilgang til at skabe sammenhængende IT-løsninger i EU.
- At etablere en samarbejdsmechanisme på EU-plan.
- At oprette en portal for deling og genbrug af løsninger for den offentlige sektor.

Forhandlingssituationen

Det svenske formandskab har på nuværende tidspunkt præsenteret et kompromisforslag, som der synes at være en bred opbakning til i Rådet.

Jeg forventer, at forhandlingerne i Rådet fortsætter ind i maj, og at vi formodentlig ser en generel indstilling på telerådsmødet i juni. Derfor forelægger jeg sagen til forhandlingsoplæg i dag.

FO *Forhandlingsoplæg*
Regeringen lægger

- stor vægt på, at forslaget ikke medfører unødige statsfinansielle og administrative byrder.
- stor vægt på, at forslagets initiativer til fremme af europæisk interoperabilitet tager hensyn til principperne om subsidiaritet, proportionalitet og effektivitet, herunder understøtter konkrete behov.
- vægt på, at forslagets konkrete udformning støtter op om en enkel, effektiv og velafgrænset ramme for udarbejdelse af vurderinger af interoperabilitet og sikker deling af løsninger om interoperabilitet.
- vægt på, at der sikres sammenhæng mellem forslaget og gældende regulering.
- vægt på, at vilkår og forpligtelser også gælder EU's institutioner.

Søren Søndergaard: Enhedslisten støtter forhandlingsoplægget, fordi det er vigtigt.

Hvilke oplysninger kan f.eks. ungarske myndigheder få adgang til om danske statsborgere? Kan de ungarske myndigheder dele de oplysninger videre til andre? Jeg forstår godt, at de ikke er en del af systemet, men oplysningerne kan jo tappes ud og videregives. Udleveres oplysningerne kun på anmodning, eller kan man automatisk hente oplysninger?

Ministeren for digitalisering og ligestilling: Forslaget giver ikke andre lande mulighed for at få viden om borgeres data. Forslaget gør det alene nemmere at udveksle data. Borgeren skal selv anmode om det. Hvis en dansker tager til Ungarn og søger et arbejde eller ind på en uddannelse, kan borgeren anmode om, at de ungarske myndigheder kan få adgang til vedkommendes eksamensbevis.

Den fungerende formand: Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Dansk Folkeparti har ytret sig imod det.

Mødet sluttede kl. 11.41.